

ההרעלה (?) ההמונית:

החל מסוף חודש אוגוסט ארעו תופעות של שילשולים וירידה ניכרת בתנובת החלב, ואף מקרי הפלה, במספר רב מאוד של משקים בכל חלקי הארץ (ר' גם רשימתו של ד"ר אורי ספקטור בחוברת זו). לאחר מאמצים רבים אותר מקור חשוד – משלוח שעורה קנדי שיובא בתחילת חודש אוגוסט באונייה מיירוואה, בס"ה כמות של כ-35,000 טונות.

עד היום (תחילת חודש אוקטובר) מתבטאות תופעות אלו בירידת תנובת החלב הארצית בשיעור של כ-10%, בעוד שמשקים מסויימים ירדו עד כדי 40% בתנובתם! מספר המשקים שנפגעו מגיע עד כדי עשרות רבות מאוד.

לאחר שהתברר היקף הארוע, נכנסו כל הגורמים הנוגעים בדבר – ה.מ.ב., לשכת מכוני התערובת, החקלאית, המכון הווטרינרי – לפעולה אינטנסיבית כדי לאתר באופן ודאי ומדויק את הגורם לתופעה מחד, ומאידך התחילו בטיפול ובבדיקה של כל מכלול הבעיות שבמציאת פתרונות אלטרנטיביים בהזנה (הוטל איסור מוחלט על השימוש בשעורה הנ"ל) ובמציאת דרך לפיצוי המשקים עבור הנזקים שנגרמו להם.

הצעדים המעשיים הנדרשים כרגע מהמשקים: לרשום בקפדנות ובדייקנות את פרטי הארוע כפי שקרה, וזאת בהתאם לסעיפי החוזר שהפצנו. כולנו נצטרך להפיק לקחים ולהסיק מסקנות מהמקרה, כדי שארועים מסוגו לא יישנו בעתיד.

גרעיני כותנה:

מחירים של גרעיני כותנה נקבע השנה ל-245 \$ הטונה. זהו מחיר גבוה ב-10 \$ ממחיר השנה שעברה. במחיר זה על המשקים לבדוק היטב

את אופן השימוש בגרעיני כותנה, כדי לא "להסתבך" לקראת סוף השנה בגין כותנה שמחירה גבוה מאוד, מבחינת פחת וחישובי ריבית על המלאי!

ייצוא:

עם קבלת מכתב האשראי ממצרים בסוף חודש ספטמבר, נסגרה העיסקה הגדולה של ייצוא עגלות הרות למדינה זו: החל ב-1.1.84 יבוצע ייצוא של 1,250 ראש, כאשר המגמה היא להשלים את המשלוחים תוך כדי מחצית השנה. המצרים דורשים מאתנו הבטחה להמשך ייצוא של עוד 1,250 ראש אחרי סיום העיסקה הנוכחית. עם כל עגלה הרה נמכרו גם 3 מנות זירמה.

בעיסקה הנוכחית אנו מתכוונים לשלם למשק סכום של לפחות 1,250 \$, בעת ביצוע הייצוא. בנוסף לתשלום זה ובמקביל לו תיתן למשק המייצא הלוואה עבור כל ראש מסופק, בתנאים נוחים שעליהם נודיע בקרוב. באופן אפקטיווי – בגלל הריבית הנחסכת – יהיה ערכה המשווער של הלוואה זו כ-300 \$ לראש מיוצא. תשלום סופי עבור העגלה המסופקת יועבר למשק בסיום ביצוע העיסקה כולה, בהתאם לעלות הייצוא בפועל ובהתחשב בתמריצים הממשלתיים.

צבי מרקס ערך ביקור ממצה בדרום אפריקה בחודש יולי ש.ז., מתוך כוונה לקדם את ענייני ייצואנו למדינה זו. הוא הוזמן לשיבת הנהלת אירגון מגדלי בקר פריזי בדרום אפריקה, וניתנה לו הזדמנות להציג את טיב בקרנו, תוך הסתמכות – בין היתר – גם על תוצאות הניסוי בפולין. אירגון זה חייב לאשר את תועלתם של בקר ו/או זירמה מיובאים לעדר הדרום אפריקני. אנו מייחסים חשיבות למגעים שהיו לצבי

קביעת רמת ההישרדות של טפילי בבזיה ביגמינה ובבזיה בוביס (בבזיילה) בתרכיבים בפני בבזיזיס בבקר	א. פיפנו	בביקור זה, למרות שהנהלת האירגון עדיין מסרבת, גם אחרי הפגישה הארוכה, להשתכנע בעיקר בגלל הדרישה לתכולת שומן גבוהה בחלב. נוצרה התעניינות ניכרת בקרב רפתנים, ונרתמו למאמציו גם אישים ואירגונים דרום אפריקניים אחדים, היוצרים לחץ על אירגון מגדלי הבקר הפריזי. מכל מקום איננו רואים במצב הנוכחי סוף פסוק, ועדיין מקווים אנו שבעתיד ייפתח שוק פוטנציאלי חשוב זה לבקרנו ובמיוחד לזירמה.
קריפטוספורידיאזיס בבקר: נפוצות, פתוגנה ותפקידו בגרימת שילשולים	א. מרקוביץ	באוגוסט נשלחו 3,000 מנות זירמה למצרים. לתילנד נשלחו עוד כ-1,000 מנות שהביאו את היקף העסקות עם מדינה זו לידי כ-15,000 \$ עד כה. זהו אומנם שוק פוטנציאלי לא גדול, אך הוא עולה יפה, בעיקר בעקבות הייצוג המוצלח במקום על ידי נציגות כור.
נגיף הרוטה כגורם לשילשולים ותמותה בעגלים יונקים ודרכים לסתירת פעולתו	ז. טריינין	נחתמה עסקה גדולה עם ספרד, ונימצא בידנו מכתב אשראי בסך 100,000 \$, לביצוע משלוחי זירמה במשך שנה. המשלוח הראשון מיועד לביצוע בחודש דצמבר.
קמח נוצות לחולבות	ד. דרורי	
חקר הביולוגיה של טפילים חיצוניים בחיות משק, העברת גורמי מחלה על ידם ופיתוח שיטות להדברתם	א. הדני	
פיתוח שיטות לקביעה ולגיתוח של רמת הפוריות הרב שנתית בעדרי בקר לבשר	ר. לרר	
ממשק הונה במשך התחלובה	ע. קרול	
השפעת יחס חלבון:אורגיה במנות פיטום	ד. לוי	
זבל עופות לחולבות	ח. תגרי	

הובלת חלב ודיגומו במשק:

ברצונו להזכיר למשקים שכל התחום של הובלת החלב מהמשק עד לשער המחלבה ודיגום החלב לספירת חידקים – קרי: לקיחת דוגמת חלב בעת הוצאת החלב מבריכת המשק והעברתו אל המיכלית – הינו באחריותו המלאה של המשק. לכן על הרפתנים להקפיד על קיום כל הנהלים, כפי שפורסמו בזמנו על ידי המועצה לחלב. אנו חשים לאחרונה במידה מסויימת של "שחיקה". להזכירם – כי שוב הוחל בתשלום הפרס עבור סוג מעולה של חלב ברמה של 2%.

ביקורת החלב במשק המשפחתי:

החל מה-1 באוקטובר ש.ז. אנו מפעילים את התוכנית להרחבת ההשתתפות של משק החלב המשפחתי בביקורת החלב והשומן הארצית. ברצונו להגיע, בשנה הראשונה, לתוספת כ-5,000–8,000 פרות מבוקרות בסקטור המושבי.

לצורך הפעלת הפרוייקט נגבה מכל מזורעת במשק המשפחתי 300 שקל תוספת למס האירגון, על מנת לשלם את עלות הביקורת ב-100% למשק המשפחתי המבצע את ביקורת החלב והשומן במלואה, והמדווח את התוצאות לספר העדר. בדרך זו אנו מקווים לעודד משקים נוספים להצטרף למערכת הביקורת.

מחקרים:

אושרו המחקרים לשנת 1983/84 כלהלן:

- י. ברוקנטל השפעת מקור החלבון וריכוזו במנה על פוריות פרות חלב
- צ. ניצן גידול עגלים עם מזונות צמחיים תוך פיתוח וניצול מירבי של מערכת העיכול
- צ. הולצר פיתוח מנות שלמות לפרות בשר שאינן רועות, לשלבי הייצור השונים תוך שילוב מירבי של חומרי פסולת חקלאית
- ד. בן גדליה בחינת שיטות כימיות להגדלת הנעכלות של מוצקי זבל
- ר. בר-ענן שיפור השיטות לאומדים גנטיים של פרים ופרות בארה"ב ובישראל
- ע. אוסקרלי השפעת רמת בתה'קרוטן במנה על רמת בתה'קרוטן בדם, התנהגות מינית, שיעור התעברות, מספר ימי ריק ותנובת החלב בחודשים הראשונים של התחלובה של פרות חלב
- א. פיפנו חקר במואטיה בתשומת לב מיוחדת לפיתוח תרכיב בפני במואטיזיס בבקר

נמשכת הפעילות המוגברת בהדרכה בתיכון מכוני חליבה חדשים ו/או בהחלפות ושינויים במערכות החליבה.

פירסומים:

הספר "תולדות ענף הרפת בישראל" עומד לצאת לאור, כנראה עוד בחודש אוקטובר. הספר, שבחיבורו התחיל עוד אפרים שמאראגד ז"ל, הושלם בידי אוריאל לוי. אין ספק שלכל מי שמתעניין בהתפתחות הענף בארץ, יהיה עניין רב בספר זה. הוא בוודאי יהיה ספר חובה בכל ספריה חקלאית ובכל ספריה פרטית של רפתן ואיש העוסק בענף. עם הופעת הספר נודיע לציבור הבוקרים על אופן הפצתו.

הוצאנו סיכום ביקורת החלב לשנת 1982 בשפה האנגלית, ושלחנו אותו לכל אותם מוסדות ואנשים שאתם אנו מקיימים קשר.

קטלוג הפרים:

אחרי חבלי לידה קשים וממושכים, יצא לאור קטלוג הפרים החדש. הושקעו מאמצים רבים מאוד להוציא קטלוג, המכיל את נתונייהם המעודכנים של כל 34 הפרים הנבחנים שניתן להשיג את זירמתם. אין ספק שהוא יהווה כלי חשוב במאמצינו להגברת ייצוא הוירמה, אך יהיה בו עניין רב גם לבוקר הישראלי.

תחרות צילומים:

ההנהלה החליטה על קיום תחרות צילום תמונות מתוך ענף הרפת. התחרות תקויים במסגרת הוצאת "משק הבקר והחלב", כאשר אחת ממטרותיה היא ליצור מלאי של תמונות לפירסומים שונים, הן לשימוש "פנימי" (פירסומים שוטפים) והן לשימוש בחו"ל (פירסומים לועזיים). יורכב צוות שיקבע את תנאי התחרות, נושאים מבוקשים, פרסים משמעותיים ומדרבנים, ודרך ביצוע התחרות. תמונה ועדת שיפוט "מקצועית" של רפתנים – צלמים, ואנו מזמינים בזה חברים מתאימים, רפתנים – צלמים בעלי רמה מקצועית, המוכנים לכהן בוועדת שיפוט זו, להודיע על כך למערכת. בקרוב נודיע לציבור על פרטי התחרות.

אנו רואים חשיבות רבה בהפעלת הפרויקט, הן מבחינת כלל העדר הארצי וטיפוחו והן מבחינת ניהול המשק הבודד, ביחוד נוכח צורת הממשק החדשה, ההולכת ומשתרשת במשק המשפחתי, אשר במרכזה עומד מרכז המזון. לצורך הפעלתו היעילה של ממשק זה אנו – ולא פחות המשק הבודד – זקוקים למידע מדויק ואמין על תנובות החלב המתקבלות.

הפרויקט מטופל מטעם ההתאחדות על ידי יאיר זליגר ופרץ בן-יהושע. המשקים המעוניינים בקבלת מידע מפורט ובהצטרפות לפרויקט יפנו נא לחברים הנ"ל.

בדיקות שומן במעבדה מרכזית:

המועצה דנה בתוכנית להפעלת מעבדה מרכזית לביצוע בדיקות השומן – ובעתיד גם בדיקות מרכיבים נוספים – של דוגמות החלב מהעדר המבוקר. התוכנית אושרה עקרונית ואנו ניגשים עכשיו ליישום השלב הראשון שלה. פרטי התוכנית מובאים ברשימתו של יאיר זליגר: מעבדה מרכזית לבדיקת מרכיבי החלב עבור ביקורת החלב, המופיעה בחוברת זו.

חברת בת של החקלאית לייצור תרופות:

לפי פניית החקלאית, החליטה ההנהלה על כניסת ההתאחדות לשותפות עם החקלאית, בחברה לייצור תרופות שתוקם כחברת בת של החקלאית.

ממשק חליבה:

ועדת ממשק החליבה ממשיכה לדון על חומרי חיטוי לעטינים, ועם סיכום הדיונים יובאו ההמלצות לידיעת ציבור הרפתנים.

הוועדה שמעה סקירה מפי רם שגיא, על כנס שהתקיים בהולנד ובו הובאו עבודות רבות בנושאי האוטומציה של מערכות חליבה וכיווני המחשבות והמחקרים בכלל שטח האוטומציה ברפת. להתפתחויות הצפויות במערכות מיחשוב ברפת יש השלכות רבות לגבי מערכות החליבה העתידות, כי איסוף הנתונים יתבצע בחלקו הגדול תוך כדי חליבה. בחוברת זו דנות רשימות אחדות בנושא הכולל והרחב הזה (ראה רשימותיהם של יאיר זליגר, עוזי לוי ועזרא שושני).